

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA

(2005/C 302/02)

I Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut EY:n perustamissopimuksen 248 artiklan mukaisesti Euroopan yhteisöjen "konsolidoidun selvityksen talousarvion toteuttamisesta ja konsolidoidun tilinpäätöksen" 31. joulukuuta 2004 päättyneeltä varainhoitovuodelta 2004 ⁽¹⁾. Tilintarkastustuomioistuin on toimittanut tarkastuksensa tarkastusperiaatteidensa ja standardiensa mukaisesti. Ne perustuvat kansainvälisiin tarkastusstandardeihin, jotka on mukautettu yhteisöjen toimintaympäristöön. Tilintarkastustuomioistuin sai tarkastuksen perusteella kohtuullisen perustan jäljempänä esitettyä lausumaa varten. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen sisältö on rajallinen tulojen osalta. Alv:oon ja BKTL:oon perustuvat omat varat pohjautuvat makrotalouden tilastoihin, joiden perustana olevia tietoja tilintarkastustuomioistuin ei voi tarkastaa suoraan, ja toisaalta perinteisten omien varojen tarkastukset eivät voi kattaa tuontia, joka ei ole tullivalvonnan alaista.

TILIEN LUOTETTAVUUS

II Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että "Euroopan yhteisöjen konsolidoitu selvitys talousarvion toteuttamisesta ja konsolidoitu tilinpäätös" on laadittu 25 päivänä kesäkuuta 2002 annetun varainhoitoasetuksen säännösten sekä konsolidoidun tilinpäätöksen liitteissä ⁽²⁾ esitettyjen periaatteiden ja kirjanpidossa noudatettavien säännösten ja menetelmien mukaisesti. Jäljempänä kohdassa III esitetyistä seikasta aiheutuvia vaikutuksia lukuun ottamatta ne antavat luotettavan kuvan yhteisöjen tuloista ja menoista varainhoitovuodelta ja taloudellisesta tilanteesta varainhoitovuoden lopussa.

III Sekalaisiin tuloihin ja maksettuihin ennakoihin sovellettavan tehokkaan sisäisen valvonnan menettelyjen puuttuessa tilintarkastustuomioistuin ei voi varmistua siitä, että kaikki kyseisiin saamiin liittyvät tase-erät on arvostettu oikein.

IV Asettamatta kyseenalaiseksi kohdassa II esittämänsä kantaa tilintarkastustuomioistuin haluaa tuoda esiin seuraavat seikat:

- a) Varainhoitovuoden 2004 tilinpäätöksen laadintaan käytettyä kirjanpitojärjestelmää ei vielä ole suunniteltu antamaan varmuutta siitä, että yhteisön kaikki varat ja velat on viety kirjanpitoon.
- b) Komissio on Euroopan yhteisöjen kirjanpitojärjestelmän uudistamista koskevan toimintasuunnitelman laatimisen jälkeen edistynyt huomattavasti suoriteperusteisen kirjanpidon käyttöönotossa vuoteen 2005 mennessä. Tästä huolimatta uuden kirjanpitojärjestelmän täyden toimintakuntoisuuden edellyttämien mukautusten ja validointien toteutus on viivästynyt.

TILIEN PERUSTANA OLEVIEN TOIMIEN LAILLISUUS JA ASIANMUKAISUUS

V Tilintarkastustuomioistuin katsoo tarkastuksen tulosten perusteella, että aloilla, joilla on pantu täytäntöön asianmukaisen riskinhallinnan mahdollistavat valvontajärjestelmät, eli tulojen, sitoumusten, hallintomenojen ja liittymistä edeltävän strategian osalta, Euroopan yhteisöjen konsolidoidun tilinpäätöksen perustana olevat toimet ovat kaiken kaikkiaan lailliset ja asianmukaiset. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa kävi lisäksi ilmi yhteiseen maatalouspolitiikkaan (YMP) liittyvien menojen osalta, että yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä on asianmukaisesti sovellettu tehokas valvontajärjestelmä säännönvastaisten menojen riskin rajoittamiseen.

⁽¹⁾ "Konsolidoitu selvitys talousarvion toteuttamisesta ja konsolidoitu tilinpäätös" esitetään Euroopan yhteisöjen varainhoitovuoden 2004 tilinpäätöksen niteessä I.

⁽²⁾ Ks. Euroopan yhteisöjen lopullinen tilinpäätös, varainhoitovuosi 2004, nide I, liite 1.

VI Asettamatta kyseenalaiseksi kohdassa V esittämänsä kantaa tilintarkastustuomioistuin korostaa, että kaikkiin liittymistä edeltävää strategiaa koskeviin ohjelmiin ja välineisiin liittyy vaihtelevassa määrin riskejä ehdokasvaltioissa niiden täytäntöönpanosta vastaavien elinten tasolla.

VII Valvontajärjestelmien täytäntöönpanon tehostamiseen ja kyseisissä järjestelmissä esiintyvien heikkouksien korjaamiseen on panostettava nykyistä enemmän, jotta asianomaiset riskit saadaan entistä paremmin hallintaan seuraavilla aloilla, joilla virheillä on maksuihin edelleen olennainen vaikutus:

- a) YMP-menojen osalta tilintarkastustuomioistuin sai toistuvaa näyttöä siitä, että sellaisiin menoihin, jotka eivät kuulu yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän piiriin tai joiden osalta kyseistä järjestelmää ei sovellettu asianmukaisesti, liittyvät riskit ovat suurempia, koska valvontajärjestelmät eivät olleet yhtä tehokkaita. Yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän ulkopuolelle jäävän YMP-tuen maksun suorittamisen jälkeen toimitettavien tarkastusten perusteella ei saada kohtuullista varmuutta yhteisön lainsäädännön noudattamisesta. Tilintarkastustuomioistuin totesi, että virheillä on YMP-menoihin kokonaisuudessaan edelleen olennainen vaikutus.
- b) Rakennetoimien kohdalla tilintarkastustuomioistuin havaitsi jälleen heikkouksia valvontajärjestelmissä, jotka kaipaavat eriasteisia parannuksia, ennen kuin ne kaikilta osin vastaavat säännöksiin pohjautuvia perusvaatimuksia, jotka koskevat ohjelmakaudella 2000–2006 toimitettavia vaikuttavia päivittäisen hallinnon tarkastuksia ja/tai riippumattomia otantatarkastuksia. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi kummankin ohjelmakauden (1994–1999 ja 2000–2006) osalta myös lukuisia laillisuuteen ja asianmukaisuuteen liittyviä virheitä menoissa, joita koskevien ilmoitusten perusteella komissio suoritti maksuja.
- c) Sisäisten politiikkojen alalla on tapahtunut edistystä, mutta siitä huolimatta tilintarkastustuomioistuimen valvontajärjestelmistä ja tilien perustana olevista toimista tekemien havaintojen perusteella ei saada riittävää varmuutta maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. On todennäköistä, että virheitä esiintyy jatkossakin, ellei oikeudellista kehystä muuteta siten, että menojen korvaamisjärjestelmiä yksinkertaistetaan ja eri ohjelmia koskevat menettelyt ja ohjeet tehdään nykyistä selvemmiksi.
- d) Ulkoisten toimien osalta komission valvontajärjestelmiin kohdistuvien parannusten vaikutus ei vielä näy täytäntöönpanosta vastaavien elinten tasolla, jolla maksujen osalta havaittiin suhteellisen suuri määrä usein esiintyviä ja taloudellisia vaikutuksia aiheuttavia virheitä, jotka liittyivät siihen, että kyseisten elinten valvontaan ja tarkastamiseen ei sovelleta kattavaa lähestymistapaa.

VIII Tilintarkastustuomioistuin toteaa komission sisäisen valvonnan uudistamisessa tapahtuneen edistystä, joka on vaikuttanut myönteisesti komission sisäisen menojen hallinnon laillisuuteen ja asianmukaisuuteen. Järjestelmän toimintaa on kuitenkin vielä tehostettava.

28. syyskuuta 2005

Hubert WEBER
presidentti

Euroopan tilintarkastustuomioistuin
12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg